

TYPELOCATIE VAN DE VOSSENVELD- FORMATIE IS DE WINTERSWIJKSE MUSCHELKALKGROEVE

In Grondboor & Hamer nr. 2 (2008) heb ik een stukje geschreven over wetenschappelijke opgravingen en onderzoeken in de Winterswijksche Steen- en Kalk-groeve. Aan het eind van dit artikel sprak ik over de unieke kalkafzettingen van deze groeve. Deze hebben een zodanige wetenschappelijke en aparte waarde, dat een nieuwe formatienaam is ingevoerd.

Op 19 april 2008 werd in een bijeenkomst in Kusel (Pfalz/D) door de Subcommissie Perm/Trias van de

Duitse Stratigrafische Commissie (DSK) de naam Vossenveld-Formatie (MuV) ingevoerd. Het bijzondere is, dat de typelocatie in Nederland (Winterswijk) is gelegen en bedoeld is voor de Duitse stratigrafie van de Trias. Dit Triasgebied, het zogenaamde Germaanse Bekken, bevat Centraal-Europa, zoals Duitsland, Polen, Denemarken, Nederland en het noordoostelijk deel van Frankrijk. Overigens is het zo, dat de kalksteen van de Vossenveld-Formatie geldig en beschreven is voor de gehele Achterhoek, Twente en het noordelijk Münster-

land [type-regio]. Met andere woorden: het is grensoverschrijdend en daardoor past het in de Duitse stratigrafische omschrijvingen.

Ook is het zo dat een nieuwe formatienaam niet zo maar kan worden ingevoerd; het gaat met een wetenschappelijke en uitgebreide beschrijving en argumentatie gepaard. Deze beschrijving wordt door een aantal deskundigen op dat gebied (in dit geval de Trias-stratigrafie) nagelezen en becommentarieerd. Vervolgens komt deze beschrijving in een bijeenkomst, in ons geval voor de Subcommissie Perm/Trias, op de agenda en men stemt dan over de argumenten en de volledigheid van de beschrijving, die men uiteraard vooraf al heeft kunnen nalezen.

In de beschrijving zijn de volgende punten van belang:

- uitleg over de naam die er aan wordt gegeven,
- eventueel de synoniemen die worden of werden gebruikt,
- een zo goed mogelijke definitie van de kalksteen en het milieu waarin het is ontstaan,
- voor welke plaats en/of regio de formatie moet gelden,
- welke plek of plaats als typelocatie geldig is + de coördinaten,
- wat de grenzen van de bedoelde formatie zijn, zowel aan de onderkant (Duits = Liegend) als aan de bovenkant (Duits = Hangend),
- de lithologie (gesteente) moet worden omschreven,
- de dikte van de formatie (Duits = Mächtigkeit) moet zijn aangegeven,
- de verspreiding van de formatie moet zo nauwkeurig mogelijk zijn aangegeven (zie ook de regiobeschrijving voor die formatie),
- beschrijving van de subformaties (als die aanwezig zijn),
- de ouderdom van de formatie (in welke tijd/tijdperk we het moeten plaatsen),
- welke fossielen kenmerkend zijn voor de bedoelde formatie, zowel biostratigrafisch als paleoecologisch,
- eventueel het economische belang van, in ons geval, de kalkwinning en tot slot:
- de voor deze beschrijving van belang zijnde literatuur.

Al met al dus een heel aantal punten, dat onderzocht en beschreven moet zijn.

Uit al deze punten wil ik één aspect naar voren halen en dat is de naam Vossenveld-Formatie. Eigenlijk is deze naam voor de Winterswijkers wel duidelijk. Het bedrijf, de Winterswijkse Steen- en Kalkgroeve is in het gebied Vossenveld gelegen. Maar..... Het aanvankelijke voorstel van de Subcommissie Perm/Trias was Winterswijk-Formatie. Ook prima zou je zeggen. Maar deze naam was al in gebruik bij Tertiaire afzettingen in de oostelijke Achterhoek, namelijk het Oligoceen en kon dus niet nog eens worden gebruikt. Hetzelfde gebeurde voor Ratum-Formatie. Verder was er nog Achterhoek-Formatie als voorstel, maar dat was wel een erg groot gebied als typelocatie. Het werd dan ook afgewezen.

De commissie wilde toen uitwijken naar een Duitse naam, namelijk de Haarmühle bij Alstätte. Daar komt een zelfde soort Muschelkalk aan de oppervlakte bij de grensovergang naar Haaksbergen als in de Winterswijkse steengroeve. Dit voorstel werd mij ook voorgelegd. Ik vond dat zeer vreemd en feitelijk onacceptabel. De typelocatie ligt bij de Winterswijkse steengroeve en de formatienaam wordt Haarmühle-Formatie. De 'echte' geoloog wordt nu wel erg het bos ingestuurd!

Gelukkig werd mijn voorstel Vossenveld-Formatie in de stemming unaniem gehonoreerd. Er waren 11 van de 15 leden aanwezig en daarom werd de stemming geldig verklaard.

LITERATUUR

Lopes de Leao Laguna, R., 1985.

Geologische tijdschalen. Toelichting van tijdseenheden, terminologie en methodes. Aula Pocket 747. Uitg. Het Spectrum, Utrecht/Antwerpen.

Oosterink, H.W., 2007.

Wetenschappelijke opgravingen in de Winterswijkse steengroeve (Muschelkalk). Freriks Nieuws 120: pp. 21 - 27.

Oosterink, H.W., 2008.

Wetenschappelijk onderzoek naar het voorkomen van Vroeg-Triassische sauriërs in de Winterswijkse Muschelkalkgroeve. Grondboor & Hamer 2: pp. 30 - 32.

Sander, P.M. & Klein, N., 2006.

Terrestrial reptile tracks and marine reptile body fossils from the Lower Muschelkalk (Middle Triassic) of Winterswijk, The Netherlands. Journal of Vertebrate Paleontology 26 (3) Abstracts (sept.).

Website:

www.stratigraphie.de/perm-trias/beschluss.htm